

Nr. 75 Informatiebrief

Zaaknummer: Z/25/103504
Documentnummer: 469990
Datum: dinsdag 28 oktober 2025 verzonden: 28 oktober 2025
Onderwerp: Paardenmarkt Voorschoten 2025
Portefeuillehouder: Burgemeester Stemerding
Bijlage(n): Nee

Geachte Raad,

De Kortebaandraverij en de Paardenmarkt zijn onlosmakelijk verbonden met de gemeente Voorschoten. Jaarlijks beleven onze inwoners veel plezier aan het evenement, zo ook tijdens de editie van 2025. Tegelijkertijd hebben wij signalen ontvangen dat bij de Paardenmarkt er ten aanzien van dierenwelzijn op onderdelen verbeteringen noodzakelijk zijn. Signalen die wij uiterst serieus nemen.

In deze raadsinformatiebrief gaan wij achtereenvolgens in op de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de betrokken partijen, de constatering tijdens het evenement, de gesprekken met het Comité Paardenmarkt Voorschoten en de aanpassingen voor toekomstige edities.

1. Inleiding

De Paardenmarkt is een diepgewortelde traditie in Voorschoten die ruim 800 jaar bestaat. Al generaties lang vormt het evenement een herkenbaar en verbindend moment in het jaar, waarin cultuur, gemeenschap en historie samenkomen. Oorspronkelijk was de Paardenmarkt een handelsevenement, gericht op de aan- en verkoop van paarden. In de loop der jaren heeft het evenement een andere invulling gekregen. Tegenwoordig staat het folkloristische karakter centraal, met een beperkte aanvoer van paarden en een zeer ondergeschikte rol voor de handel. Rondom de markt worden extra activiteiten georganiseerd die bijdragen aan de feestelijke sfeer. Het veranderende karakter vraagt om een andere manier van organiseren, beoordelen en faciliteren, passend bij de huidige betekenis en beleving van de paardenmarkt. Daarnaast zijn de maatschappelijke opvattingen over dierenwelzijn en evenementen met dieren in beweging.

Zowel de politie met taakaccent dierenwelzijn (verder te noemen politie) als de NVWA (Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit) hebben geconstateerd dat wet- en regelgeving niet in alle gevallen is nagekomen. Hiervan is door beide instanties melding gemaakt bij de gemeente Voorschoten.

Deze raadsinformatiebrief beschrijft wat de gemeente met de meldingen heeft gedaan en is daarmee tevens de integrale beantwoording van de schriftelijke vragen nummer 412, zoals toegezegd in onze eerdere raadsinformatiebrief van 2 september 2025.

2. Bevoegdheden en verantwoordelijkheden

De verantwoordelijkheden voor een evenement als de paardenmarkt ligt bij meerdere partijen, ieder met eigen bevoegdheden, taken en wettelijke kaders.

Gemeente Voorschoten

Gemeente Voorschoten verleent de evenementenvergunning en stelt aanvullende voorwaarden via de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). De gemeente is verantwoordelijk voor toezicht op naleving van vergunningsvoorwaarden en kan handhavend optreden bij overtredingen. Daarnaast faciliteert zij het overleg tussen betrokken partijen en kan zij aanvullende voorwaarden stellen aan dierenwelzijn, inrichting van het terrein en communicatie met deelnemers.

Organisatie paardenmarkt

De organisatie van de paardenmarkt is verantwoordelijk voor de uitvoering van het evenement binnen de kaders van de vergunning, waar meerdere protocollen onderdeel van uitmaken.

Houders van paarden

De houders van paarden zijn primair verantwoordelijk voor het welzijn van hun dieren. Zij dienen te zorgen dat hun dieren gezond en fit zijn, en dat zij adequaat worden verzorgd. De houder moet bekend zijn met de regels en in staat zijn om hiernaar te handelen.

Dierenartsen

De dierenartsen voeren keuringen uit bij aanvoer en houden tijdens het evenement toezicht op de gezondheid en het gedrag van de paarden. Zij zijn geen handhavers, maar kunnen signalen doorgeven aan bevoegde instanties. Onafhankelijkheid en vakbekwaamheid zijn hierbij essentieel.

Politie en NVWA

De politie en NVWA hebben een toezichthoudende rol op basis van de Wet Dieren en het Besluit

houders van dieren. Zij kunnen handhavend optreden bij overtredingen van landelijke regelgeving, zoals mishandeling, verwaarlozing, of het ontbreken van water en voer. De NVWA is ook betrokken bij exportcertificering en transportbeoordeling.

3. Constateringen tijdens de paardenmarkt 2025

Tijdens de paardenmarkt zijn de toezichthoudende instanties, de politie en de NVWA, aanwezig geweest. Beide partijen hebben vanuit hun eigen wettelijke taak toezicht gehouden op het dierenwelzijn en de naleving van relevante regelgeving. Zowel de politie als de NVWA hebben hun bevindingen mondeling dan wel schriftelijk met het bestuursorgaan Burgemeester gedeeld. De inhoud van deze bevindingen zijn niet openbaar. Geconcludeerd is dat er op een aantal punten niet in lijn met wet-, regelgeving en protocollen tijdens het evenement is gehandeld. Het is uiteindelijk aan het Openbaar Ministerie om te bepalen of er sprake is van mogelijke overtredingen.

4. Gesprekken met het Comité Paardenmarkt Voorschoten

Op 1 en 20 oktober jl. zijn gesprekken gevoerd met het Comité Paardenmarkt Voorschoten. Tijdens de gesprekken is het belang van dierenwelzijn wederzijds bevestigd, waarbij ook ruimte voor verbetering werd erkend door het Comité. Zowel de gemeente als het Comité zijn van mening dat het belangrijk is de traditie van de Paardenmarkt in Voorschoten te continueren, op een wijze die passend is bij de huidige tijdsgeest.

In de gesprekken zijn achtereenvolgens de volgende onderwerpen besproken.

- De noodzaak tot het verkrijgen van een zogenaamd Uniek Bedrijfsnummer. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en NVWA hebben over de noodzaak verschillende inzichten. Desondanks heeft het Comité inmiddels een evenementennummer aangevraagd en gekregen.
- De registratie van de paarden is bij aankomst goed verlopen, echter bij vertrek zijn handelaren vertrokken zonder zich af te melden. Dit was mede het gevolg van werkzaamheden bij het Churchillplein. Het Comité zal in samenspraak met de gemeente volgend jaar zorg dragen dat sprake is van een duidelijkere vertrekroute.
- De registratie van de paarden is de afgelopen jaren als service door ambtenaren van de gemeente Voorschoten uitgevoerd. Vanaf volgend jaar zal het Comité zelf zorgdragen voor deze registratie.
- De watervoorziening voor de paarden was in de ochtend niet op orde. Handelaren wilden geen gebruik maken van het aangeboden water uit angst voor mogelijke

besmettelijke infectieziektes. Ook is geconstateerd dat niet alle handelaren bij hun dieren aanwezig waren. De gemeente gaat zorgdragen voor reparatie van de dorpspomp. Het Comité Paardenmarkt is verantwoordelijk voor de uitvoering van de watervoorziening conform de vergunning en zij zien daar volgend jaar op toe.

- De inzet van de dierenarts is tevens besproken. De noodzaak van het toezicht van een dierenarts tijdens het evenement wordt onderkend door het Comité. Tevens is afgesproken bij de aankomst van de paarden een tweede dierenarts in te zetten om de onafhankelijkheid en deskundigheid bij de beoordeling van de fysieke toestand van de paarden in alle opzichten te waarborgen.

5. Aanpassingen voor toekomstige edities van de paardenmarkt

Op basis van de gesprekken worden de volgende punten opgenomen in de beoordelingscriteria van de vergunningsaanvraag dan wel in de vergunningsvoorwaarden voor toekomstige edities:

- Het opstellen van een uitvoeringsplan waarin wordt beschreven hoe wordt voldaan aan het Protocol Welzijn Paardenmarkten en de vergunningsvoorwaarden met betrekking tot dierenwelzijn, inclusief de structurele beschikbaarheid van drinkwater en ruwvoer.
- Beschrijving van de registratie van paarden bij aankomst én vertrek, met aandacht voor het voorkomen van ongecontroleerde uitlooproutes en het vastleggen van contactgegevens van houders zodat zij tijdens de markt bereikbaar zijn.
- Het informeren van houders over hun verantwoordelijkheden, waaronder hun verplichte aanwezigheid bij de dieren gedurende het evenement en het meenemen van eigen emmers als houders hun paard om veterinaire redenen niet uit gemeenschappelijke emmers willen laten drinken.
- Het instellen van een meldpunt voor dierenwelzijn, zodat bezoekers en betrokkenen daar terecht kunnen met hun signalen.
- Het bij aankomst hanteren van een 'sluis'-systeem met twee dienstdoende geregistreerde dierenartsen.
- De aanwezigheid van één dienstdoende geregistreerde dierenarts tijdens het evenement voor toezicht op het welzijn van de dieren, waarbij wordt gekeurd op basis van het folkloristisch karakter van het evenement.

Daarnaast zal de gemeente dierenwelzijn expliciet opnemen als toezichtspunt in zowel de voorbereiding als de uitvoering van het evenement. Er wordt een vakbekwame toezichthouder ingezet en het bestaande toezicht- en sanctineringsbeleid wordt geactualiseerd, met specifieke aandacht voor dierenwelzijn. In de begroting 2026 is hiertoe budget opgenomen. Daarnaast wordt verkend hoe het toezicht op dierenwelzijn beter kan worden afgestemd met de politie.

Om een volledige registratie van paarden bij vertrek te stimuleren, draagt de gemeente met de hulpdiensten en het Comité Paardenmarkt de zorg voor het zoveel als mogelijk houden van één centrale locatie voor de afvoer van de paarden. Tot slot wordt bij de evaluatie van het evenement het welzijn van de paarden nog nadrukkelijk betrokken.

6. Afsluitend

Met deze aanpassingen wordt geborgd dat dierenwelzijn structureel onderdeel uitmaakt van de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van de Paardenmarkt. Hiermee ontstaat een duidelijke basis voor een zorgvuldige organisatie van toekomstige edities, waarin de gemaakte afspraken duidelijk zijn voor alle betrokken partijen. Tegelijkertijd wordt met deze koers ook recht gedaan aan de ontwikkeling die het evenement doormaakt: het folkloristische karakter van de paardenmarkt komt steeds nadrukkelijker op de voorgrond te staan, terwijl de rol van de handel verder afneemt.

Op korte termijn vinden gesprekken tussen de gemeente Voorschoten en het Comité plaats over de editie in 2026. Door vroegtijdig met elkaar in gesprek te gaan kan gewaarborgd worden dat alle aanbevelingen ten uitvoer worden gebracht tijdens de komende zomereditie.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

E.A. van Wattingen,
gemeentesecretaris

mw. drs. N. Stemerding,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.